

Gf. IV. 30.649/2011/4.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Lőrincz Ottó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a személyesen eljáró I.rendű alperes neve (I.r. alperes címe) I.r. és a Dr. Nikházy és Társa Ügyvédi Iroda (címe, eljáró ügyvéd: Dr. Nikházy László) által képviselt II.rendű alperes neve (II.r. alperes címe) II.r. alperesek ellen bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránt indított perében, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2011. január 12. napján meghozott 23.G.40.121/2009/29. számú ítélete ellen, a felperes 33. sorszámon benyújtott és 35. sorszámon kiegészített fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban, tárgyaláson kívül, meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Hajdú-Bihar Megyei Adóigazgatóságának felhívásában megjelölt módon és számlára 900 000 (Kilencszázezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 2011. január 12. napján meghozott 29. sorszámu ítéletében a felperes kereseti kérelmét elutasította. A bíróság - az ítéletének indokolásában rögzítetten - az alábbi tényállás állapította meg;

A felperes a többségi befolyást biztosító tulajdonosa volt a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 1**-nek, az I. r. alperes 1996. május 13. napjától, a II.r. alperes pedig 1998. május 21. napjától a társaság ügyvezetője volt. A társaság utazási szolgáltatást és daruzási tevékenységet végzett és nyereségesen működött addig, amíg a felperes 1997. év májusában a ...i Városi Bíróság előtt B.....sz. alatt folyamatban volt büntetőügyben előzetes letartóztatásba nem került. A társaságnak volt egy vitatott számlatartozása, amelyet a M tulajdonában álló **C** vásárolt meg a jogosulttól. A vitatott tartozás ügyében a ...i Városi Bíróság/5.sz. alatt hozott ítéletet, amelyben a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 1** -t a tartozás megfizetésére kötelezte. A tartozás behajtása iránti beszedési megbízás nem vezetett eredményre, ezért a **C** kezdeményezte a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 1** felszámolását. A Megyei Bíróság a/7.sz. jogerős végzésével a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 1** fizetéseképtelenségét megállapította, felszámolását elrendelte és a felszámolót kijelölte. A felszámolás elrendelésekor a társaság vagyona 26 000 000 Ft volt, a hitelezői igények pedig 6 514 545 Ft tőkeösszegekből és 988 068 Ft kamatból álltak. Ezzel egyidejűleg az I.r. alperes és élettársa, valamint a **C** tulajdonosa, M, 1998. március 21. napján létrehozta a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 2**-t, amelynek tevékenységi köre - a daruzási tevékenység kivételével - a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 1** tevékenységével azonos volt. A megyei bíróság a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 1** felszámolását a 2005. május 23-án keltezett és 2006. január 5-én jogerőre emelkedett határozatával

befejezettnak nyilvánította és megállapította, hogy a társaság felosztható vagyona 55 259 097 Ft, amelyből a felperest hitelezői igényének fedezetére 35 315 319 Ft, valamint a felszámolási költségek és a hitelezői igények kifizetését követően fennmaradt vagyonból pedig 1 214 713 Ft illeti meg. A megyei bíróság rendelkezett a társaság jogutód nélküli megszüntetéséről és a cégjegyzékből való törléséről. A fentiekre tekintettel az I.r. és II.r. alperesek ellen ai Városi Bíróságon számon hitelezők kielégítésének megkárosításával elkövetett csődbüntett miatt eljárás indult, amely során a bíróság a 2001. június 7. napján jogerőre emelkedett ítéletével az alpereseket bűnösnek nyilvánította a hitelezők kielégítésének megkárosításával elkövetett csődbüntett büntetében. A bíróság ítéletében megállapította, hogy az I.r. és II.r. alperesek szándékos magatartásukkal a hitelezők kielégítését megghiúsították, a felperest a cég körülményeiről nem tájékoztatták, az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétesen jártak el és igyekeztek a társaság fizetéseképtelenségének látszatát kelteni.

A felperes a megyei bíróság előtt 2009. március 12. napján kereseti kérelmet terjesztett elő az alperesek ellen, amelyet végső formában akként tartott fenn, hogy elsődlegesen bűncselekménnyel okozott kár, másodlagosan vezető tisztségviselőként okozott kár megtérítése jogcímén egyetemlegesen 30 000 000 Ft megtérítésére kérte kötelezni az alpereseket. Arra hivatkozott, hogy a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 1** jól működő, nyereséges társaság volt, azonban amikor ő előzetes letartóztatásba került és az alperesek vezették a társaságot, a megyei bíróság elrendelte a cég felszámolását. A felperes állítása szerint az alperesek tevékenysége arra irányult, hogy a cég fizetéseképtelenné váljon és annak tevékenységét átmentsék az I.r. alperes és élettársa, valamint a **C** tulajdonosa által alapított hasonló tevékenységű és hasonló elnevezésű **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 2** részére. Sérelmezte azt is, hogy a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 1** felszámolási eljárása során áron alul került értékesítésre a társaság tulajdonában álló **C Í M.** sz. alatti ingatlan, ugyanis az ingatlan - az 1997. évben készült ingatlanforgalmi szakértő szakvéleménye alapján - 53 000 000 Ft-ot ért, 1998. évben pedig csupán 32 000 000 Ft-ért került értékesítésre. A felperes az eljárás során azt nyilatkozta, hogy az érvényesíteni kívánt 30 000 000 Ft összegű kárigénye a felszámolási eljárás során megtérült összeget meghaladóan merült fel és tételesen megjelölte, hogy a kárigényét mire alapozza.

Az I.r. alperes ellenkérelmében elévülési kifogással élt és arra hivatkozott, hogy a bűncselekmény elkövetése 1998. évben történt, a felelősségének megállapítása pedig 2001. évben, amelyre tekintettel a felperes által a 2009. évben előterjesztett követelés már elévült. Továbbá ellenkérelmében a felperes keresetének jogalapját és összepszerűségét is vitatta. Állítása szerint a vele szemben, a hitelezők kielégítésének megghiúsításával elkövetett csődbüntett megállapítására jogellenesen került sor, mivel a megyei bíróság jogszerűen rendelte el a társaság felszámolását és valamennyi hitelező igénye kielégítésre került. Hivatkozott arra is, hogy a társaság ingatlanát a felszámolási eljárás során a felszámoló értékesítette, így ebben a vonatkozásban a felszámoló vonható felelősségre.

A II.r. alperes ellenkérelmében a felperes keresetének jogalapját és összepszerűségét is vitatta. Előadta, hogy a felperes hitelezői igénye a felszámolási eljárás során kielégítésre került és keresetében nem igazolta, hogy 30 000 000 Ft összegű igényét mire alapozza, ugyanakkor a követelés jogalapjának esetleges fennállása esetén is, álláspontja szerint a

kártérítés a társaságnak járna, azaz a felperes, mint tulajdonostárs, csak arányosan részesülhetne belőle. Hivatkozott továbbá a bűncselekménnyel okozott kár elévülésére is, valamint előadta, hogy a gazdasági társaság jogutód nélkül való megszűnése után a vezető tisztségviselőkkel szembeni kártérítési igényt - a jogerős cégbírósi törléstől számított egy éven belül - a társaság cégbírósi általi törlésének időpontjában tagsági jogviszonyban álló tagok érvényesíthetik, amely határidő már eltelt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. Indokolásában arra hivatkozott, hogy mind az I. r. mind a II. r. alperes ellenkérelmében elévülési kifogással élt, ezért a bíróságnak először abban kellett állást foglalnia, ugyanis elévülés esetén a kereset érdemi elbírálására nincs lehetőség.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában az alábbiakat állapította meg;

A „Polgári Törvénykönyvről” szóló, többször módosított 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 360.§ (4) bekezdése alapján öt évnél rövidebb idő alatt nem évülhet el a követelés, ha a kárt szándékosan vagy bűncselekménnyel okozták. A bűncselekménnyel okozott kár esetén azonban a követelés öt éven túl sem évül el mindaddig, amíg a bűncselekmény büntethetősége el nem évül. (BH. 2009.366.) A „Büntető Törvénykönyvről” szóló többször módosított 1978. évi IV. törvény (Btk.) 33.§ (1) bekezdése alapján a büntethetőség elévülése olyan büntett esetén, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető húsz év, egyéb bűncselekmény esetén a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább három év. A Btk. 34. §-a alapján az elévülés határidejének kezdőnapja a befejezett bűncselekmény esetén az a nap, amikor a törvényi tényállás megvalósul. A Btk. 35.§ (1) bekezdése alapján pedig az elévülést félbeszakítja a büntető ügyben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárási cselekménye. A félbeszakítás napján pedig az elévülés határideje ismét elkezdődik. A perbeli esetben az alperesek bűnösségét a ...i Megyei Bíróság .../6. számú - 2001. június 7. napján jogerőre emelkedett - ítéletével állapította meg, amely az elévülést félbeszakította, ezért figyelembe véve a büntett 5 éves büntetési tételét, a másodfokú ítélettel az elévülési határidő újból elkezdődött, amely 2006. június 7. napján járt le. A felperes 2009. március 12. napján előterjesztett elsődleges kereseti követelése tehát elévült. A felperes másodlagos kereseti kérelme, az alperesek, mint vezető tisztségviselők által okozott kár megtérítésére irányult. A perbeli időben hatályban volt „A gazdasági társaságokról” szóló 1997. évi CXLIV. törvény (Gt.) 29.§-ának (4) bekezdése alapján a gazdasági társaság jogutód nélkül való megszűnése után a vezető tisztségviselőkkel szembeni kártérítési igényt - a jogerős cégbírósi törléstől számított egy éven belül - a társaság cégbírósi törlésének időpontjában tagsági jogviszonyban álló tagok (részvényesek) érvényesíthetik. A társaság felszámolási eljárását befejezettnek nyilvánító végzés 2006. január 5. napján emelkedett jogerőre. Ezt követően egy év alatt a felperesnek lehetősége lett volna, hogy a vezető tisztségviselőkkel szemben kártérítési igényét előterjessze, azonban a felperes ezzel határidőben nem élt.

Mindezekre hivatkozással az elsőfokú bíróság a felperes keresetét - a követelése elévülése miatt - érdemben nem vizsgálta.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes fellebbezéssel élt. A fellebbezésében előadta, hogy a felszámolás jogerős befejezését követő egy éven belül azért nem tudta érvényesíteni az alperesekkel szemben fennálló igényét, mert egyrészt akadályoztatva volt, másrészt megbízást adott **B.T.** ügyvédnek, aki amennyiben felszólította az alpereseket, úgy az elévülés megszakadt. Erre hivatkozással kérte **B.T.** ügyvéd tanúként való kihallgatását, akit előadása szerint az elsőfokú eljárás során azért nem kért megidézni, mivel idézhető lakcímét nem ismerte, a levelezési címe pedig csak most jutott tudomására.

Az alperesek sem fellebbezési ellenkérelmet, sem csatlakozó fellebbezést nem nyújtottak be.

Az ítéeltábla a felperes fellebbezését a „A polgári perrendtartásról” szóló, többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja, valamint (3) és (4) bekezdései alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét - az alperesek elévülési kifogása alapján - azért utasította el, mert a felperes elsődlegesen előterjesztett, bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránti igénye elévült és emiatt bírósági úton nem érvényesíthető. Ebben a körben az elsőfokú bíróság az elévülés megszakadását is vizsgálta és helyesen megállapította, hogy az alperesek által elkövetett bűncselekménnyel okozott kár megtérítésével kapcsolatban a Ptk. 360. § (4) bekezdése, a Ptk. 324. § (1) bekezdésében foglaltakhoz képest, speciális rendelkezéseket tartalmaz. E szerint az elévülés csak a büntethetőség elévülésével együtt következhet be. Ezért az elsőfokú bíróság abban a kérdésben, hogy a felperes kártérítési igénye elévült-e, a büntető jogszabályok alapján foglalt állást. A Btk. 33. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a büntethetőség a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább három év elteltével évül el. Az alperesek terhére megállapított bűncselekmény büntetési tétele öt évig terjedő szabadságvesztés. A Btk. 35. § (1) bekezdése alapján az elévülést félbeszakítja a büntető ügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárás cselekménye. A félbeszakítás napján pedig az elévülés határideje ismét elkezdődik. Ezért az alperesek terhére rótt bűncselekmény esetében öt év elteltével következett be a büntethetőség elévülése, amelyet valamennyi, az alperesekkel szemben a büntetőeljárás során foganatosított büntetőeljárás cselekmény megszakított. Az alperesek bűnösségét ai Bíróság/6. számú, 2001.június 7. napján jogerőre emelkedett, ítéletével állapította meg, amely az elévülést félbeszakította, ezért az elévülés öt éves határideje újból elkezdődött és 2006. június 7. napján járt le. Tehát az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes 2009. március 12. napján előterjesztett, bűncselekménnyel okozott kár megfizetése iránti követelése elévült, amelynek bírósági úton történő érvényesítése kizárt.

A felperes másodlagos kereseti kérelme az alperesek, mint vezető tisztségviselők által okozott kár megtérítésére irányult. A II.r. alperes a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában is elévülésre hivatkozott, amely nyilatkozata a Pp. 52.§ (1) bekezdése alapján az I.r. alperesre is kihatott. Az elsőfokú bíróság a felperes másodlagos kereseti kérelmét is - helyesen - elévülésre hivatkozva elutasította. A perbeli időben hatályban volt Gt. 29.§-ának (4) bekezdése alapján ugyanis a gazdasági társaság jogutód nélkül való

megszűnése után a vezető tisztségviselőkkel szembeni kártérítési igényt - a jogerős cégbírószági törléstől számított egy éven belül - a társaság cégbírószági törlésének időpontjában tagsági jogviszonyban álló tagok (részvényesek) érvényesíthetik. A társaság felszámolási eljárását befejezettnek nyilvánító végzés 2006. január 5. napján emelkedett jogerőre, azonban a céget ai Bíróság, mint Cégbírószág a/54. számú 2006. február 24. napján jogerős határozatával törölte. Ezért - helyesen - ezt követően a felperesnek egy év alatt lett volna lehetősége arra, hogy a vezető tisztségviselőkkel szemben kártérítési igényét előterjessze, azonban a felperes ezzel határidőben nem élt. Tehát az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperesnek az elsőfokú eljárás során előterjesztett másodlagos kereseti kérelme, amely az alperesek, mint vezető tisztségviselők által okozott kár megfizetésére irányult, elévült és ezért bírósági úton történő érvényesítése kizárt.

A felperes fellebbezésében az elsődleges kereseti kérelme elévülése vonatkozásban nyilatkozatot nem tett, a másodlagos kereseti kérelme elévülésével kapcsolatban pedig arra hivatkozott, hogy a felszámolás jogerős befejezését követő egy éven belül azért nem tudta érvényesíteni az alperesekkel szemben fennálló igényét, mert egyrészt akadályoztatva volt, másrészt megbízást adott **B.T.** ügyvédnek, aki amennyiben felszólította az alpereseket, úgy az elévülés megszakadt. Erre tekintettel kérte az ügyvéd tanúként való kihallgatását.

A felperes az elsőfokú tárgyalás során - a 2011. január 5. napján megtartott tárgyaláson - nyilatkozott arról, hogy 2004. évben megbízta **B.T.** ügyvédet képviselőjének ellátásával, azonban abban az időpontban nem hivatkozott arra, hogy az ügyvéd felszólította az alpereseket, amely felszólítás az elévülést megszakította volna. Ezen a tárgyaláson tett nyilatkozata éppen ellenkezőleg azt tartalmazta, hogy „lehetségesnek tartom, hogy **B.T.** ügyvéd úr felelős ezért az egészért. Én konzultáltam a jogi képviselőmmel és tisztában vagyok azzal, hogy ez külön perre tartozik.” Ezen a tárgyaláson az elsőfokú bíróság tájékoztatta a jogi képviselővel eljáró felperest, hogy az elévülés megszakítását neki kell bizonyítania, azonban a felperesnek a tárgyalás berekesztésére történt figyelmeztetés után bizonyítási indítványa nem volt. Az elsőfokú bíróság a tárgyalást berekesztette és 2011. január 12. napjára határozathirdetésre tűzött időpontot. A határozathirdetést követően, az elsőfokú bírósághoz 2011. január 18. napján érkezett a felperes beadványa, amelyben kérte a **B.T.** ügyvéd tanúként való kihallgatását, azonban ezt a bizonyítási indítványát csak a tárgyalás berekesztéséig tehetné meg. A felperes egyébként ebben a beadványában sem és a fellebbezésében sem állította, hogy az ügyvéd valóban felszólította az alpereseket, azt csupán mintegy lehetőségként említette. A felperes egyébként arról sem nyilatkozott, hogy amennyiben az ügyvéd 2006. február 24. napját követően az alperesek felszólításával az egy éves elévülési időt megszakította volna, úgy mi volt az az újabb esemény, amely az elévülést ismét megszakította, ugyanis a felperes a keresetét csak 2009. év márciusában terjesztette elő.

Tehát a felperes, mivel az elsőfokú eljárásban nem kérte az ügyvéd tanúként történő kihallgatását, a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárás során ezt már nem tehetné meg, ugyanis a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A 2011. január 5-i tárgyalásról készült

jegyzőkönyv pedig a felperes állítását (kérte **B.T.** tanúkenti kihallgatását) nem támasztotta alá, a tárgyalás berekesztésére történt figyelmeztetés után módja lett volna a bizonyítási kérelmét előterjeszteni, de nem tette sem ő, sem jogi képviselője. A felperes azon állítását pedig, hogy a követelése érvényesítésében akadályoztatva volt, semmivel sem igazolta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítéletábla kötelezte az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, az eljárás kezdeményezésekor hatályban volt „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42.§ (1) bekezdés a) pontja alapján meghatározott 900 000 Ft összegű jogorvoslati eljárási illetéknek a Pp. 78.§ (1) bekezdése és az Itv.74. § (3) bekezdésének folytán „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” tárgyú 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése és a 15.§ (3) bekezdése alapján az állam javára történő megfizetésére.

Az alpereseknek a másodfokú eljárásban (igazolt) költsége nem merült fel, ezért e tárgyban az ítéletáblának nem kellett határoznia.

Debrecen, 2012. március 13.

Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk. a tanács elnöke, Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-